

ขอบเขตข้อสอบข้อเขียน ครั้งที่ 1/2568

1.วิชาหลักคิด ปรัชญา จริยธรรมทางสังคมสงเคราะห์

วิชา	ขอบเขตเนื้อหาวิชา
<p>1.1 แนวคิดทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (20%)</p>	<p>แนวคิดและทฤษฎีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มนุษย์และสังคม: <ul style="list-style-type: none"> - สังคมวิทยา (ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ทางสังคม ทฤษฎีการหน้าที่ ทฤษฎีบทบาท ทฤษฎีความขัดแย้ง ทฤษฎีปรากฏการณ์นิยม ทฤษฎีประทับตรา ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ การเคลื่อนไหวทางสังคม เครือข่ายทางสังคม และการสนับสนุนทางสังคมฯลฯ) พหุวัฒนธรรม <ul style="list-style-type: none"> * ความเป็นธรรมทางสังคม ความเหลื่อมล้ำทางสังคม * ภาวะก่อนทันสมัย (Pre – modern), ภาวะทันสมัย (Modern), ภาวะหลังทันสมัย (Post – modern) * ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Change Theory) การพัฒนาสังคม SDGs นิเวศวิทยา * นียัตินิยม พฤติกรรมนิยม มนุษยนิยม - มานุษยวิทยา (ทฤษฎีวิวัฒธรรมและบุคลิกภาพ ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม ทฤษฎีความก้าวหน้าทางวัฒนธรรม บรรทัดฐานทางสังคม ฯลฯ) - รัฐศาสตร์ (ระบบการเมือง การปกครอง สถาบันทางสังคม การกระจายอำนาจ ฯลฯ) - เศรษฐศาสตร์ (ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์ - อุปทาน) เศรษฐศาสตร์สวัสดิการ - จิตวิทยา (ทฤษฎีพฤติกรรม จิตวิทยาพัฒนาการ ทฤษฎีความผูกพัน ความสามารถในการฟื้นตัว ความสามารถในการเผชิญปัญหา (Coping Skills) ทฤษฎีการปรับตัว (Adjustment Theory) - แนวคิดทฤษฎีการบริหาร เช่น หลักการธรรมาภิบาล

วิชา	ขอบเขตเนื้อหาวิชา
	<ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎีการพัฒนา (Development Theory) - ทฤษฎีสตรีนิยม, แนวคิดเกี่ยวกับเพศสภาพ
1.2 สถานการณ์ทางสังคมและปัญหาทางสังคม (15%)	<ul style="list-style-type: none"> - สถานการณ์รอบตัวที่มีความเกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เช่น การค้ามนุษย์ สังคมผู้สูงอายุ ดัชนีความสุขโลก การพัฒนาที่ยั่งยืน ความหลากหลายทางเพศ การจัดระเบียบโลกใหม่ ความมั่นคงรูปแบบใหม่ - สถานการณ์ทางสังคม และแนวโน้มทางสังคมทั้งในและต่างประเทศ - ปัญหาทางสังคม ทั้งในและต่างประเทศ / ความเหลื่อมล้ำทางสังคม มาตรการทางสังคม การจัดระเบียบสังคม ความยากจน ความรุนแรงทางเพศ การเลือกปฏิบัติ แม่วัยใส ความขัดแย้ง - สถานการณ์สังคมสงเคราะห์ระดับอาเซียน และระดับนานาชาติ / องค์กรทางสังคมสงเคราะห์ระดับนานาชาติ (IFSW IASW ICSW APASWE SOMSWD)
1.3 ปรัชญาฐานคิดทางสังคมสงเคราะห์ (20%)	<ul style="list-style-type: none"> - ฐานคิดและกระบวนการทัศน์ที่ช่วยให้เข้าใจงานสังคมสงเคราะห์ และสวัสดิการสังคม โดยมีกรณีตัวอย่างเชิงสถานการณ์ - แนวคิดทฤษฎีที่นักสังคมสงเคราะห์นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น สิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วม ความเป็นธรรมทางสังคม การกระจายทรัพยากร บริการทางสังคม (social services) สวัสดิการสังคม (social welfare) การพัฒนาสังคม (social development) รัฐสวัสดิการ (welfare state) เครือข่ายการคุ้มครองทางสังคม (social safety net & social protection floor) - กรณีตัวอย่างเชิงสถานการณ์ที่สะท้อนแนวคิดและแนวทางการทำงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม - พลวัตของงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมทั้งในและต่างประเทศ

วิชา	ขอบเขตเนื้อหาวิชา
1.4 จริยธรรมทาง วิชาชีพสังคม สงเคราะห์ (15%)	<ul style="list-style-type: none"> - ค่านิยมและหลักการของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ - จรรยาบรรณทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์: ต่ตนเอง ต่อวิชาชีพ ต่อผู้ใช้บริการ (บุคคล กลุ่ม ชุมชน) ต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น ต่อองค์กรที่สังกัด และต่อสังคม ข้อบังคับจรรยาบรรณ - โครงสร้างทางสังคมในการหล่อหลอมจริยธรรมและพิทักษ์สิทธิคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ - มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
1.5 การเสริมพลัง อำนาจทางสังคม สงเคราะห์ (15%)	<p>องค์ความรู้ แนวคิด แนวทางการเสริมพลังอำนาจในระดับต่าง ๆ ผ่านกรณีตัวอย่างที่สะท้อนบทบาทการทำงานเสริมพลังอำนาจของนักสังคมสงเคราะห์</p> <p>การพิทักษ์สิทธิในงานสังคมสงเคราะห์</p>
1.6 กฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับงาน สังคมสงเคราะห์ (15%)	<p>กฎหมายวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (ตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์) และกฎหมายทางสังคมที่มีความเกี่ยวข้อง เช่น</p> <p>กฎหมายวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ป.วิ อาญา) กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต กฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว กฎหมายว่าด้วยค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม กฎหมายการตั้งครรภ์ไม่พร้อม กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พันธกรณี/ข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ</p>

2. การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

วิชา	ขอบเขตเนื้อหาวิชา
<p>2.1 กระบวนการ และวิธีการทำงาน ทางสังคม สงเคราะห์ (40%)</p>	<p>กระบวนการและวิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ เช่น การสืบค้นข้อเท็จจริง การประเมินสถานะ การวางแผน การดำเนินการ การประเมินสถานะซ้ำ การติดตามประเมินผล และกรณีตัวอย่างเชิงสถานการณ์ถึงบทบาทและทางเลือกของนักสังคมสงเคราะห์ ทั้งในระดับจุลภาค มัชฌิมภาค มหภาค</p> <p>- วิธีการทำงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ เช่น การสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย (รูปแบบการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย) สังคมสงเคราะห์กลุ่มชน (รูปแบบการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์กลุ่มชน) การทำงานกับชุมชน (รูปแบบการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน - การจัดระเบียบชุมชน การวางแผนทางสังคม การกระทำทางสังคม)</p> <p>- การวิจัยและประเมินผล - การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ การจัดการความรู้</p> <p>- นโยบายทางสังคมและการบริหารทางสังคมสงเคราะห์ : การบริหารองค์กร การมีส่วนร่วมในนโยบาย การจัดสวัสดิการแบบถ้วนหน้า นโยบายสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์</p>
<p>2.2 การให้การปรึกษาทางสังคม สงเคราะห์ (15%)</p>	<p>- การให้การปรึกษา: หลักการ ทฤษฎี ทักษะ และเทคนิคในการให้การปรึกษา เช่น ท.จิตวิเคราะห์ ท.การให้การปรึกษายืดบุคคลเป็นศูนย์กลาง Gestalt Theory, Behavioral Theory, Cognitive Behavioral Therapy (CBT), Solution – Focused Brief Therapy, Satir’s Model ทฤษฎีแรงจูงใจ ฯลฯ (ข้อสอบระดับความเข้าใจ การประยุกต์เบื้องต้น)</p>

วิชา	ขอบเขตเนื้อหาวิชา
<p>2.3 เครื่องมือทางสังคมสงเคราะห์ (10%)</p>	<p>เครื่องมือที่สำคัญ จำเป็น และหน้าที่ของเครื่องมือทางสังคมสงเคราะห์ประเภทต่าง ๆ ทั้งในและนานาประเทศ (เครื่องมือการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย 23 เครื่องมือ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินกาย จิต สังคม - แบบประเมินความเสี่ยง - แบบประเมินครอบครัว - แบบประเมินความต้องการ - แบบประเมินปัญหาสุขภาพทางสังคม - Family Tree - ECO Map - Genogram - Timeline - Life Plan/ Contract Plan - IDP/IEP/IRP . ETC. - เครื่องมือประเมินเฉพาะลักษณะงาน เช่น แบบประเมินการทำงานด้านเด็ก แบบประเมินการทำงานด้านยาเสพติด แบบประเมินการทำงานด้านผู้สูงอายุ ฯลฯ - เครื่องมือการทำงานในชุมชน เช่น การศึกษาชุมชน แผนที่เดินดิน ปฏิทินฤดูกาล ฯลฯ

วิชา	ขอบเขตเนื้อหาวิชา
	<ul style="list-style-type: none"> - เครื่องมือการทำงานกลุ่ม - มาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กชั้นต่ำ - แบบประเมิน ADL (สำหรับผู้สูงอายุ)
2.4 เทคนิค ทักษะ ในการปฏิบัติงาน สังคมสงเคราะห์ (25%)	<p>- เทคนิค ทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ผ่านสถานการณ์การทำงานของนักสังคมสงเคราะห์ในกรณีที่แตกต่างกัน ผ่านการทำงานกับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ที่เป็นเนื้อหาของนักสังคมสงเคราะห์ในปัจจุบัน</p> <p>- ทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพทางวิชาชีพ การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน การบันทึก การสังเกต การส่งเรื่องต่อ การยุติเรื่อง การประสานงาน การบริหารความขัดแย้ง การทำงานกับกลุ่มเป้าหมายตามช่วงวัย</p> <p>- ทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็น เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการป้องกันตนเอง ทักษะการทำงานกับกลุ่มเป้าหมาย ทักษะการวิจัย เป็นต้น</p>
2.5 การจัดการ รายการ (10%)	<p>ความหมาย บทบาทการทำงาน วิธีการทำงานในฐานะผู้จัดการรายการในการทำงานเพื่อให้ความคุ้มครองผู้ใช้บริการ การทำงานกับทีมสหวิชาชีพ และการประสานทรัพยากรที่จำเป็น</p>